

string og modning (+ høst) af vinterrug. Modningstiden er kun i ringe grad afhængig af jordbunds- eller gødningsforhold, men hovedsagelig af udsving af meteorologiske faktorer. Tidligere undersøgelser refereres, hvorefter lufttemperatur, solstråling og luftens mætningsdeficit er af betydning. Modningstiden i Mellemeuropa i 1936 og 1937 gennemgås i relation til den gennemsnitlige, daglige solskinstid. Korrelationsberegninger viser, at denne faktor er af væsentlig betydning for modningstidens længde. Herudover undersøges jordbundsfugtighedens betydning repræsenteret ved nedbøren i perioden marts—juni. Også i dette tilfælde konstateres positiv korrelation, men virkningen er sekundær i forhold til de daglige temperaturmaksima registreret ved solskinstimerne. Afhandlingen er som nævnt udarbejdet på grundlag af talmateriale fra før krigen. Litteraturfortegnelsen er ført a jour til 1950.

*N. Kingo Jacobsen.*

World Geography. Edt. by Otis W. Freeman and John W. Morris. McGraw-Hill Publishing Comp. London, New York 1958. 625 sider. 19 × 25 cm. Pris 62 sh.

En række amerikanske geografer fremkommer her med en regionalgeografi beregnet for College-studerende. Omfanget svarer i væsentlig grad til de forsk. danske seminarielærebøger i geografi, men bogen er skrevet ret bredt. Hovedvægten er lagt på det erhvervsgeografiske stof, og de fleste afsnit er illustreret med en række gode billeder samt kort og diagrammer; dog er Vest- og Nordeuropa på det punkt de svagest behandlede regioner. Efter hver af de 16 kapitler er der en kort litteraturliste over nyere, engelsksproget regionalgeografi.

*Kr. M. Jensen.*

Leo S. Berg: Die geographischen Zonen der Sowjetunion. Band I. B. G. Teubner, Leipzig 1958. 17 × 23 cm. XVI + 485 sider. 105 illustrationer og 60 kort. DM 29,40.

1. bind af Leo S. Bergs klassiske værk foreligger hermed i tysk oversættelse, den er tidligere udsendt såvel på fransk som engelsk. Bogen omhandler tundra, taiga, løvfældende skov samt overgang til græsstepperegionen. De øvrige zoner incl. bjergområder følger i 2. bind. Dispositionen i bogen er bygget op på grundlag af det geografiske landskab som et kompleks, hvis egenart skabes af relief, klima, hydrologi, jordbund, planteverden og dyreverden samt til en vis grad af menneskets virken, alt dette forenes til et harmonisk hele, der i bestemte zoner af jorden gentages i typisk udformning.

Der er tale om reversible indflydelser mellem landskab og de enkelte faktorer samt om irreversible ændringer med forskydning af landskabszonerne, f. eks. ved jordbundsstudier kan sådanne gamle landskaber rekonstrueres.

De enkelte zoner gennemgås med indgående omtale af de nævnte discipliner illustreret ved topografiske kortudsnit, 1:2 mill. (fra Atlas Mira) samt vegetations- og jordbundskort (1:6 mill.). Hvert hovedafsnit afsluttes med en litteraturliste, for den løvfældende skovregion på ca. 600 numre. Bogen er typisk for forrige generations geografer, hvor problemet naturligt var at fremstille en oversigt af forhold på større områder, helst kontinenter. Man tænker her straks på Vahl's klimabælter, som han jo desværre ikke fik udsendt på et verdenssprog i tide. Leo S. Berg omtaler således kun tyske geografer som Passarge, Hettner, Ritter og andre, foruden naturligvis russiske geografer og jordbundsforskere. Det er godt at have dette standardværk i ny revideret udgave på et tilgængeligt sprog, da det vil være til stor nytte for viden om de fysiske-geografiske forhold i Sovjetunionen.

N. Kingo Jacobsen.

A. A. Moltschanow: Die hydrologische Rolle des Kiefernwaldes auf Sandböden. Deutscher Bauernverlag, Berlin 1957. 17 × 23 cm. 404 sider. DM 43,60.

Skovens indflydelse på fugtighedsforholdene i jordbunden har man hørt meget om fra russisk side, og det meste har man mødt med skepsis, da kun strålende resultater i groft perspektiv er blevet givet. Med interesse går man da i gang med nævnte afhandling, der forsøger at belyse forskellene i jordbundens vandhusholdning på skovklædte og skovfri parceller samt ændringerne i vandhusholdningen i relation til skovens alder, sammensætning og beplantningstæthed gennemført på sandjorde i 4 regioner: nåleskovsbælte, løvskovsbælte, græssteppen og busksteppen. Parvise undersøgelsesfelter er anvendt med ensartet relief og fysiske jordbundsegenskaber. Endvidere er de phytoklimatiske forhold nøje undersøgt, da de står i nær forbindelse med fordampning, transpiration og kondensation. Til bestemmelse af jordbundens vandhusholdning kræves måling af nedbøren, overfladeafløbet, infiltrationen, grundvandsafløb, fordampning fra vegetation og jordbund samt transpirationsforbruget. Nogle af disse faktorer er umiddelbart målelige, men en bestemmelse af evaporationen kan jo nok volde vanskeligheder. Ved denne undersøgelse er forskellige angivne russiske metoder anvendt. Efter en grundig oversigt over de naturgeografiske og biologiske for-